

Részlet Schmitt Pál *Az újkori olimpiai játékok programjának elemzése* (Budapest, 1992) című doktori disszertációjából

[2] „...Ne engedjük, hogy az olimpiai mozgalomban 1988 évben elért hatalmas sikerek elvonják a figyelmünket az előttünk álló feladatokról.

Mozgalmunk élő szervezet, amely állandó fejlődésben, mozgásban van. Ha úgy gondoljuk, hogy feladatunkat bevégeztük, mindig tudatában kell lennünk, hogy csak egy lépést tettünk előre. Folyamatosan kell céljainkért küzdenünk és haladás közben kell javítanunk cselekedeteinket.”

Juan Antonio Samaranch
a NOB elnöke

Az olimpiai mozgalom alapelve, célkitűzései

- A sport alapjait képező fizikai képességek és erkölcsi értékek fejlődésének elősegítése;
- Az ifjúság sport révén történő nevelése a kölcsönös megértés és barátság szellemében, ezáltal is hozzájárulva a jobb és békésebb világ megteremtéséhez;
- Az olimpiai elvek világméretű elterjesztésével a népek közötti megértés és jószándék fejlesztése;
- A világ sportolójának négyévenkénti összehívása a sport nagy ünnepére, az olimpiai játékokra.

Az olimpiai játékokon a világ különböző országaiból érkező sportolók azonos feltételek és egyenlő elbírálás mellett mérhetik össze tudásukat.

[3] A Nemzetközi Olimpiai Bizottság a lehető legszélesebbkörű részvételt biztosítja a játékokon. A versenyeken semminemű megkülönböztetésnek nincs helye, egyetlen országot vagy személyt sem érhet faji, vallási vagy politikai diszkrimináció.

A fenti elvek és célkitűzések biztosítják az olimpiai mozgalom semmi mással össze nem hasonlítható népszerűségét a világon, és egyre növekvő pozitív hatását korunk társadalmára. A NOB elsősorban nemes céljai révén vált a világ legnagyobb társadalmi szervezetévé (172 tagország), az olimpiai játékok pedig a földkerekség legnagyobb eseményévé.

Henri de Baillet-Latour, a NOB elnöke (1925–1942–ig) így fogalmazott:

Le mouvement olympique / The Olympic Movement. Lausanne, International Olympic Committee, 1990.

- [13] Promouvoir le développement des qualités physiques et morales, qui sont les bases du sport.
- Éduquer par le sport la jeunesse, dans un esprit de meilleure compréhension mutuelle et d'amitié, contribuant ainsi à construire un monde meilleur et plus pacifique.
- Faire connaître universellement les principes olympiques, suscitant ainsi la bonne volonté internationale.
- Convier les athlètes du monde au grand festival quadriennal du sport que sont les jeux olympiques.

„Minden okunk meglehet a büszkeségre, hiszen kapcsolatot képezünk a világ ifjúsága számára és minden más szervezetnél hatékonyabban tudjuk a nemzetek közötti harmóniát megteremteni.”

I.

Alapfogalmak, meghatározások

Olimpizmus

Gondolkodásmód, filozófia, mely azt kutatja, illetve arra törekszik, hogyan képes a rendszeres sportolás hatni az egyén fejlődésére.

Ideák összessége, melyet először az ókori görögök fejlesztettek magas szintre, s melynek alapján létrehozták a négyévenkénti játékokat. Az olimpizmus nemcsak [4] az ember fizikai tökéletesítésére törekszik, de szellemének, erkölcsének nemesítésére is, művészetének és kultúrájának megalapozására a sporton keresztül.

Olimpiai mozgalom

Az olimpizmus elterjesztésének, hirdetésének világot átfogó szervezete, melynek három alapvető pillérét ismerjük:

- Nemzetközi Olimpiai Bizottság
- Nemzetközi Sportszövetségek
- Nemzeti Olimpiai Bizottságok

„Az olimpiai mozgalom a mai világ talán legjelentősebb társadalmi ereje. Egy válasz a huszadik század materialista kihívásaira. Egy világot összefogó erőfeszítés a faji, vallási és politikai diszkriminációval szemben. A hit és a remény letéteményese arra vonatkozóan, hogy a világ egy és oszthatatlan.” (idézet Siegfried Edstrom NOB elnök /1946–1952–ig/ beszédéből)

Nemzetközi Olimpiai Bizottság

Alapítva: 1894 június 23-án, Párisban
A nemzetközi jog alapján létrejött társadalmi szervezet, székhelye: Svájc.

Feladatai: sportokat és sportszervezeteke, valamint sportversenyeket támogatni, terjeszteni az olimpiai eszmét, biztosítani a négyévenkénti olimpiai játékok megrendezését.

[29] Nous avons toute raison d'être fiers de demeurer un véritable trait d'union entre les peuples et de pouvoir travailler plus efficacement que tout autre organisme à l'entente entre les nations.

Henri de Baillet-Latour

[9] L'Olympisme

L'«Olympisme» est un état d'esprit, une philosophie même, recouvrant une conception particulière du sport moderne, selon laquelle ce dernier peut, par une extension de sa pratique, jouer un rôle dans le développement de l'individu et du genre humain en général. Il s'agit là de la résurrection d'idéaux qui attinent leur plus haut degré de perfection lors des fêtes que célébraient tous les quatre ans la Grèce antique: les Jeux Olympiques, fêtes qui tendaient non seulement au développement harmonieux du corps, mais également à celui de la conscience morale, à ceux de l'art et de la culture [...]

[13] Le mouvement olympique

Le Comité International Olympique a la charge de diriger le Mouvement olympique. Ses trois principales composantes sont:

- le Comité International Olympique (C.I.O.)
- les Fédérations Sportives Internationales (F.I.S.)
- les Comités Nationaux Olympiques (C.N.O.)

[18] Le Comité International Olympique

Le Comité International Olympique a été créé le Congrès de Paris du 23 juin 1894; [...]

Il est une association de droit international ayant la personnalité juridique

[...] Il a pour mission [...]:

- d'encourager l'organisation et le développement du sport et des compétitions sportives;
- d'orienter et de maintenir le sport dans l'idéal olympique [...];

A NOB állandó szervezet, mely tagjait maga választja olyan országokból, ahol nemzeti olimpiai bizottság működik. A NOB tagjai nem országaik képviselői, hanem ellenkezőleg, a NOB képviselői hazájukban.

Megbízatusuk 75. életévükig szól, kivéve azon tagokat, akiket 1965 előtt választottak. Jelenlegi taglétszám: 93 fő.

[5]

Nemzetközi Sportszövetségek

Világszerte elismert irányító szervezetei az egyes sportoknak. Vezető tisztségviselőiket a közgyűlés választja, mely a nemzeti sportági szakszövetségek küldöttjeiből áll.

A NOB azokat a Szövetségeket ismeri el, melyeknek sportjai világszerte elterjedtek, és legalább négy kontinensen rendeznek versenyeket.

Az olimpiai mozgalom szempontjából két kategóriát különböztetünk meg:

a nyári és a téli olimpiai programban szereplő sportok,

a NOB által elismert, de nem programban szereplő sportok.

Jelenleg a nyári játékokon 25; a télin pedig 6 sportszövetség szerepel. Elismert státusszal további 18 szövetség rendelkezik.

Az olimpiai játékokon a Nemzetközi Szövetségek a felelősei az egyes sportversenyek lebonyolításának. Ők szervezik meg a selejtező versenyeket, előkészítik technikailag az egyes helyszíneket, jelölik ki és delegálják a versenyeket lebonyolító szakembereket, őrködnek a sportágak speciális szabályainak betartása felett.

A nyári és a téli sportági szakszövetségek külön szervezeteket alakítottak ki. (angol rövidítésben: ASOIF, IAWSF)

Nemzeti Olimpiai Bizottságok

A NOB hivatalosan elismer minden olimpiai bizottságot, melyeknek alapszabályzata megfelel az Olimpiai Charta előírásainak és amelyek legalább öt nemzetközi szövetség által jóváhagyott sportszövetséggel működnek együtt.

Az olimpiai bizottságok gondoskodnak országaikban az olimpiai eszme terjesztéséről,

- d'assurer la célébration régulière des Jeux Olympiques; [...]

Le C.I.O est un organisme permanent. Il se recrute lui-même par l'élection de personnalités qu'il juge qualifiées, sous réserve que celles-ci [...] soient des nationaux résidents d'un pays doté d'un C.N.O. reconnu par le C.I.O.

[45] Les Fédérations Internationales Sportives

Les Fédérations Internationales Sportives (F.I.S.) sont les organes directeurs, à l'échelon mondial, de leurs sports respectifs.

Les responsabilités des F.I.S. recouvrent la législation, l'organisation et le développement de leurs sports respectifs. Pour les Jeux Olympiques, elles veillent à l'aspect technique de leur sport, c'est-à-dire qu'elles sont chargées de constituer les jurys, former puis choisir les arbitres, les juges, les chronométreurs et d'assurer la régularité des épreuves [...]

Les fédérations d'été, celles d'hiver et les fédérations reconnues ont [46] formé entre chacune d'elles des associations: l'Association des Fédérations Internationales Olympiques d'Été (A.S.O.I.F.), l'Assemblée Internationale des Fédérations des Sports d'Hiver (I.A.W.F.S.), [...]

[58] Les Comités Nationaux Olympiques

Pour être reconnu par le C.I.O., donc membre de la famille olympique, un C.N.O. doit obligatoirement comprendre en son sein cinq Fédérations nationales affiliées aux Fédérations Internationales dont le sport figure au programme olympique ou reconnues.

Chaque C.N.O. est chargé d'organiser et de contrôler la participation de son équipe aux Jeux

szervezik a játékokra történő felkészülést és részvételt.

[6] A tagság összetételében kifejezésre kell jusson a sportolók és a sportok prioritása, ezért az összlétszám többségének a sportági szakszövetségekből kell származnia.

A nemzeti olimpiai bizottságok közös érdekeik egyeztetésére és képviselőit létrehozta egy nemzetközi fórumot. Ennek hivatalos elnevezése ANOC (Association of National Olympic Committees). Az öt kontinens ezen belül létrehozta a saját szervezetét. Az európai, ázsiai, pánamerikai, afrikai és óceániai olimpiai bizottságok ezekhez a szervezetekhez csatlakoznak, így alkotják közösen az ANOC közgyűlését.

Idézet a NOB elnökétől, Juan Antonio Samaranchtól:

„A NOB törekszik arra, hogy a Nemzeti Olimpiai Bizottságokkal és a kormányokkal a legjobb kapcsolatot tartsa fenn. Ennek során egyetlen elv vezérli: a függetlenség és suverenitás elismerése.”

Az ANOC-nak jelenleg 172 elismert nemzeti olimpiai bizottság tagja van.

Olympiques [...]

Par ailleurs, les Fédérations Olympiques sont tenues de constituer la majorité votante au sein de leur comité.

Les Comités Nationaux Olympiques sont regroupés en cinq associations continentales, elles-mêmes représentées au sein de l'Association des Comités Nationaux Olympiques (l'A.C.N.O.). Ces cinq associations continentales sont: l'Association des Comités Olympiques d'Afrique (A.C.N.O.A.), le Conseil Olympique d'Asie (O.C.A.), l'Organisation Sportive Panaméricaine (O.D.E.P.A.), l'Association des Comités Nationaux Olympique d'Océanie (A.C.N.O.O.)*

[61] Le C.I.O. est tout à fait favorable à l'établissement d'excellentes relations et même de liens étroits entre les C.N.O. et les gouvernements. Nous ne demandons qu'une condition: le respect de notre indépendance. S.E.M. Juan Antonio Samaranch

* A francia változathoz hiányzik az európai szövetség megnevezése, az angol változatban szerepel: Association of National Olympic Committees of Europe ANOCE). – A szerk.